

**Den norske kjøtt- og eggbransjes
retningslinje for
dyrevelferdsprogram oppal og
rugeeggproduksjon av slaktekylling og
kalkun**

Versjon 2

Anbefalt av Animalia AS sitt styre 10.12.24

Anerkjent av Mattilsynet Dato

Den norske kjøtt- og eggbransjes retningslinje for dyrevelferdsprogram oppal og rugeeggproduksjon av slaktekylling og kalkun

Anbefalt av Animalia AS sitt styre 10.12.24, anerkjent av Mattilsynet Dato

Referanse til regelverket: Den norske kjøtt- og eggbransjes retningslinje for dyrevelferdsprogram oppal og rugeeggproduksjon av slaktekylling og kalkun er utarbeidet i samsvar med Forskrift 12. desember 2001 om hold av høns og kalkun. Dette er andre versjon av retningslinjen. Første versjon ble anbefalt av Animalia AS styret 22.05.2019 og anerkjent av Mattilsynet 16.10.2019.

1. Formål

Formålet med retningslinjen er å bidra til å sikre norske avlssyr av slaktekylling og kalkun en dokumentert god velferd gjennom produksjonsperioden. Dette skal gjøres gjennom god produksjonsstyring, systematisk forebyggende helse- og dyrevelferdsarbeid og tredjeparts revisjon av regelverksetterlevelse.

2. Virkeområde

Retningslinjen gjelder for driftsenhet som holder minst 50 unghøner eller rugeegg høner av artene *Gallus gallus* eller *Meleagris gallopavo* for rugeeggproduksjon og som er tilknyttet rugeri som har tilsluttet seg til denne retningslinjen.

3. Definisjoner

Driftsenhet: En driftsenhet i jordbruket defineres som en virksomhet (bedrift) med jordbruksdrift. Hver driftsenhet skal ha identitetsmessig tilknytning til en bestemt landbrukseiendom, men driftsenheten skal omfatte alt som drives sammen, medregnet leid areal og uansett om arealet ligger i en eller flere kommuner. Driftsenheten i jordbruket er sammenfallende med tilskuddsenheten etter reglene for produksjonstilskudd.

Rugeri: Den bedrift (juridiske enhet) driftsenheten har leveringskontrakt med.

Elektronisk produksjonskontroll: Elektronisk verktøy for registrering av produksjonsdata i oppal- og rugeeggproduksjonen med hensikt til å bedre egne produksjonsresultater.

Dyrevelferdsbesøk: Veiledningsbesøk utført av DVP-veterinær, som skal registreres elektronisk og fullstendig i fagsystemet Velferdsportal Fjørfe. I verdikjeden for kalkun skal DVP-besøket utføres minst hver 9. måned for oppalere og rugeeggprodusenter. I verdikjeden for slaktekylling skal DVP-besøket utføres minst hver 12. måned for rugeeggprodusenter og hver 6. måned for oppalere.

DVP-veterinær: Veterinær som har gjennomført bransjens eget DVP-kurs og er registrert i oversikt publisert av Animalia.

4. Ansvar og roller

Nortura SA og Kjøtt- og Fjørfebransjens landsforbund (KLF) er ansvarlige for utforming og oppfølging av retningslinjen. Ansvar utøves av partene gjennom Animalia AS sitt styre. Partene skal sikre tilgang til nødvendig kunnskap og kompetanse med tilstrekkelig kapasitet for faglig oppfølging og veiledning. Retningslinjen er forpliktende for rugerier som tilslutter seg skriftlig.

For KLF skal medlemsbedrifter som ønsker å slutte seg til avtalen, undertegne KLFs tilslutningsavtale. Nortura SA og KLF skal innenfor sine organisasjoner utpeke revisorer til å revidere og føre stikkprøvebasert tilsyn med retningslinjene i sine rugerier. Partene kan utelukke sine rugerier ved vesentlige brudd på retningslinjen. Rugeriet kan med 6 måneders varsel skriftlig trekke sin tilslutning til retningslinjen ved å sende melding til Nortura SA eller KLF.

Det er rugeriene som inkluderer og ekskluderer driftsenheten i dyrevelferdsprogram oppal og rugeegg. Inkludering i programmet er ikke tidsbegrenset. Eksklusjon fra programmet skjer etter kriteriene i punkt 6.

4.1 Animalias plikter

Animalia skal på oppdrag av KLF og Nortura SA:

- a) være sekretariat for bransjeretningslinjen
- b) ha oppdatert liste over tilsluttede rugerier på www.animalia.no
- c) være pådriver for samordnet og lik praktisering av retningslinjen
- d) utarbeide relevant statistikk og publisere resultater
- e) drifte journalsystemet HelseFjørfe og fagsystemet Velferdsportal Fjørfe
- f) tilby opplæring av KSL-revisorer, DVP-veterinærer og produsenter
- g) gi veiledning til rugerier, driftsenheter og bransje
- h) overvåke praktiseringen av retningslinjen og gjennomføre nødvendige oppdateringer
- i) oversende retningslinjen til Mattilsynet for anerkjennelse som nasjonal retningslinje
- j) holde Mattilsynet oppdatert om retningslinjens innhold, endringer og praktisering
- k) sørge for oppdatert oversikt over driftsenheter som har gjennomgått e-læringskurs i avlaving av avlssdyr i oppal- og rugeeggproduksjon.

4.2 Rugerienes plikter

Det enkelte rugeri skal:

- a) gjøre retningslinjen til en fullverdig og integrert del av egne kvalitetssystemer
- b) oppfylle kravene i egne kvalitetssystemer og i offentlig regelverk
- c) til enhver tid kunne revideres av henholdsvis Nortura SA eller KLF og plikter å legge til rette for slik revisjon
- d) gi driftsenhet som holder unghøner eller produserer rugeegg et tilbud om medlemskap i egnet produksjonskontroll og kontrollere at nødvendige produksjonsdata blir registrert
- e) varsle driftsenheten i god tid før overskridelse av frister for dyrevelferdsbesøk
- f) sikre innmelding av driftsenhet til KSL-revisjon slik at det ikke går mer enn tre år mellom hver revisjon
- g) sikre at driftsenhetene lukker avvik fra KSL-regelverket innen angitt frist

h) inkludere og ekskludere driftsenhet fra dyrevelferdsprogrammet

4.3 Driftsenhetenes plikter

Den enkelte driftsenhet skal:

- a) være tilsluttet dyrevelferdsprogram oppal og rugeegg dersom man ønsker å levere unghøner for rugeeggproduksjon eller rugeegg til rugeri som har sluttet seg til denne retningslinjen
- b) være medlem i og registrere nødvendige produksjonsdata definert av rugeriet for hvert innsett i en produksjonskontroll
- c) produsere i henhold til offentlig regelverk og KSL-standard for fjørfeproduksjon, dokumentert gjennom årlige elektroniske egenrevisjoner, og eksterne revisjoner hvert 3. år
- d) gjennomføre nødvendige tiltak for å tilfredsstille dyrevelferden, herunder lukking av avvik påvist ved KSL-revisjon og oppfølging av anbefalinger fra veterinær eller rådgiver.
- e) inngå skriftlig avtale med DVP-veterinær om dyrevelferdsbesøk i besetningen. Avtalen skal omfatte at det skal tas kontakt med veterinæren ved tegn på sykdom eller klare produksjonsavvik, og at veterinær utfører DVP-besøk innen fristen, registrert i Velferdsportal Fjørfe.
- f) ha deltatt på kompetanseskole/Fjørfeskoletilsvarende, samt gjennomføre e-læringskurs i avlving innen to år etter tilslutning til DVP

5. Dyrevelferdsbesøk

En egen besøksveileder beskriver forberedelse, gjennomføring og besøksrapport, inkludert betydningen av god dokumentasjon. Under besøket registrerer veterinæren dyre- og ressursbaserte indikatorer som vurderes som: 1. Bra, 2. Bør forbedres og 3. Må utbedres. Score 3 settes ved det som anses som forskriftsbrist (avvik), der nødvendige tiltak spesifiseres og avvik må lukkes.

6. Avviksbehandling

Følgende avvik er utgangspunkt for trekk for driftsenheter som ikke tilfredsstiller kravene i dyrevelferdsprogrammet:

1. Manglende dokumentasjon på dyrevelferdsbesøk siste 6 måneder (oppal), 12 mnd (rugeegg)
2. Manglende lukking av avvik (score 3) på dyrevelferdsbesøk innen angitt frist

Dersom pkt. 1 eller 2 over ikke er oppfylt skal varemottakere iverksette et dyrevelferdstrekk etter at fristen er utløpt. Se detaljer i vedlegg 1: «DVP oppal og rugeegg - Varsler og avvikshåndtering»

Dersom det påvises vesentlige avvik fra offentlig regelverk, KSL-krav eller denne retningslinjen og slike avvik ikke lukkes innen angitt frist, skal varemottaker anse driftsenheten for å stå utenfor dyrevelferdsprogrammet. Perioder med produksjonsopphold kan trekkes fra ved vurdering av overtredelse av tidsfrister.

7. Klageadgang

Driftsenhetens klageadgang er regulert i leveranseavtalen med rugeri

8. Gyldighet

Denne retningslinjen ble underskrevet av Nortura og Kjøtt- og Fjørfebransjens Landsforbund 02.12.20 og ble anerkjent av Mattilsynet 27.01.21 som "Nasjonal retningslinje" iht. Forskrift 12. desember 2001 om hold av høns og kalkun.